

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Vladislav Gribincea: „Judecătorii se tem de executiv și iau decizii în funcție de voința celor care se află la putere”

paik · Monday, February 9th, 2015

Ce fel de justiție e aceea care condamnă un magistrat participant la o vânzare ilegală și autor al împușturii fatale soldatului cu moartea unui om – la doi ani de închisoare cu suspendare... și o justiție care îl lasă să fugă din sala de judecată pe un fost ministru găsit vinovat de neglijență în serviciu soldatului cu moartea unui om în timpul violențelor din aprilie 2007?

Despre cazurile Papuc și Crețu – hârtie de turnesol a justiției moldovenești, discutăm cu juristul Vladislav Gribincea, directorul Centrului de Resurse Juridice din Moldova (CRJM).

Europa Liberă: Domnule Gribincea, despre justiție vorbim mult la modul abstract, mult de tot în ultima vreme, dar avem acum, din punctul meu de vedere, două pretexte excelente pentru o discuție punctuală și concretă. De aceea, vă întreb: când vă uitați cu ochi de profesionist la cazul Papuc – fostul ministru de interne condamnat pentru violențele din aprilie 2009, la capătul unui extrem de anevoios proces de judecată, și lăsat să se „evaporeze” din sala de judecată, cu o foarte mare probabilitate să nu mai fie prins și încarcerat – la ce vă gândiți personal?

Vladislav Gribincea: „Astfel de cazuri în cauze obișnuite nu se întâmplă și, probabil, situația domnului Papuc vorbește despre o predispoziție a judecătorilor de a fi extrem de sensibili atunci când este vorba de limitarea drepturilor persoanelor influente sau care au fost influențate în Republica Moldova. Probabil, este destul de răspândită în rândul judecătorilor, temerea de a afecta cumva mai-marii acestei țări. Nu se știe cine mai revine la putere...”

Europa Liberă: Când ziceți că nu se întâmplă în mod normal așa ceva, ce aveți în vedere?

Vladislav Gribincea: „În momentul în care Curtea de Apel pronunță o sentință cu închisoare, în toate celelalte cazuri persoanele condamnate și prezente în sală sunt luate sub strajă imediat. În cazul domnului Papuc, arestarea nu a avut loc.”

Europa Liberă: Instituțiile de drept din R. Moldova și-au tot pasat de la una la alta responsabilitatea în ce privește arestul și anunțarea în căutare a fostului ministru, care nu a putut fi reținut chiar din sala de judecată, pentru că la ședință nu au fost chemați și poliștii, iar după asta dispozitivul hotărârii judecătorești a ajuns la Inspectoratul General de Poliție abia a doua zi. Într-un final, la zece zile de la condamnarea lui Gheorghe Papuc,

Judecătoria Centru a anunțat că acesta a fost dat în custodie națională. Cum se privim la toate aceste întâmplări?

Vladislav Gribincea: „În alte cazuri aș avea ceva nu se întâmplă, iar scuze pot fi găsite oricând. Eu sunt convins că aici pur și simplu s-a dorit ca condamnatul să nu fie arestat imediat, pentru a-i da o șansă să scape.”

Europa Liberă: Pe 19 ianuarie s-a pronunțat verdictul. Mai credeți că mai sunt șanse să fie găsit și încarcerat?

Vladislav Gribincea: „Vorbim de domnul Papuc, adică de un general. În mod normal, o persoană cu titlul de general, care a deținut funcții destul de importante în această țară ar trebui să dea un exemplu pentru toți și să se prezinte singur la autorități, să nu aștepte să fie custodit pentru executarea sentinței. Domnul Papuc a ales să nu facă acest lucru și, probabil, se va eschiva în continuare de la urmărirea penală.”

Europa Liberă: Cine ar trebui să răspundă pentru felul cum s-au comportat instituțiile statului?

Vladislav Gribincea: „Lucrurile sunt destul de încurcate. Cred că Consiliul Superior al Magistraturii ar trebui să demareze o investigație în acest sens, iar Ministerul Afacerilor Interne – la fel ar trebui să declanșeze o investigație separată și să identifice care, de fapt, a fost problema și cine sunt cei vinovați. În cazul în care se relevă că este vorba de o problemă sistemică, atunci ar trebui să se înlăture cauzele.”

Europa Liberă: Din câte înțeleg, dumneavoastră nu vi se pare o problemă sistemică, ci vi se pare un caz individual, în care, dat fiind profilul inculpatului, s-a aranjat totul ca el să le scape „printre degete” instituțiilor statului.

Vladislav Gribincea: „Din câte am înțeles, argumentul era că în sală nu era polițist. Există polițist de gardă la Curtea de Apel Chișinău și acel polițist are competențe conform legii să rețină persoanele. De asemenea, în sală era procurorul. Procurorul, conform legii, de asemenea are asemenea competențe.”

Europa Liberă: Deci, în momentul când l-au văzut că pleacă, cineva din aceste persoane trebuia să se sesizeze?

Vladislav Gribincea: „În cazul în care nu este polițist, persoana poate fi reținută de procuror sau de către polițist, care nu are în atribuții principale acest lucru, și ulterior, când vine polițistul specializat în acest sens, să fie transmis autorităților pentru executarea sentinței.”

Europa Liberă: E limpede. Și dacă ne-am uita la verdictul în cazul Crețu – doi ani cu suspendare pentru participarea la o vânzare ilegală, se pare totuși, deși nu este chiar clar, soldat cu moartea unui om și tânguirea acestei isprăvi – deci, un magistrat tânguiește de rând cu alții participanți vânzătoare. Dacă ne uităm la această condamnare la modul general, ca la o condamnare a unui inculpat anume de o justiție anume – ce spune ea despre justiție?

Vladislav Gribincea: „Pentru mine nu este foarte clar dacă domnul Crețu a fost condamnat pentru participarea la vânzarea ilegală sau doar pentru faptul că din acțiunile lui a decedat din imprudență cineva. Dacă vorbim de sancțiune, atunci e ceva obișnuit ca în astfel de cazuri să se

aplice o sancțiune cu suspendare. Totuși, acest caz este unul deosebit, este vorba despre cazul unui magistrat cu funcție importantă în sistem la acea dată. O persoană, care, se pare, a negat cu vehemență vinovăția sa. Atunci când este vorba despre un magistrat care neagă cu vehemență vinovăția, sancțiunea pare neobișnuit de blândă.”

Europa Liberă: Deci, dacă avem un omor din imprudență, în această situație doi ani cu suspendare nu ar trebui să ne mire și problema ar trebui căutată în faptul că vânătoarea nu ar fi fost tratată ca ilegală, da?

Vladislav Gribincea: „Problema poate fi privită din două perspective. Prima este fondul dosarului și aici lucrurile sunt destul de complicate și sensibile, nu am văzut motivarea sentinței judecătorești, probabil aceasta va veni în câteva săptămâni.

În ceea ce privește însăși severitatea sancțiunii, lucrurile sunt mai complicate, dar oricum, nu cunoaștem toate circumstanțele cauzei, judecătorul le cunoaște și ar dori să am încredere în sentința judecătorească. Blândețea sancțiunii generează discuții, dar acestea pot fi spulberate printr-o motivare bună a deciziei judecătorești.”

Europa Liberă: Nu vi s-a părut suspect timpul când s-au pronunțat aceste verdicte – adică faptul că un dosar care datează din 2009 și altul – la fel cu o anumită istorie destul de îndelungată – au fost finalizate concomitent parcă?

Vladislav Gribincea: „Eu am urmărit și alte dosare destul de sensibile pentru judecător și am observat că înainte de alegeri multe dintre acestea au fost amânate până după alegeri. În alegerea mea a acestui fenomen este că judecătorii, deși formal sunt independenți, totuși se tem de executiv și iau uneori decizii în funcție de voința celor care sunt la putere și nu numai de cât în funcție de spiritul sau buchia legii.

Europa Liberă: În definitiv, ce diagnostic ați pune justiției după aceste două procese?

Vladislav Gribincea: „Reformele lansate în justiție aduc roade, dar impactul acestor reforme este încă minor. Acel sindrom al dependenței de executiv sau legislativ în rândul judecătorilor este deosebit de răspândit și, cu părere de rău, mă tem că în rândul judecătorilor sunt prea puțini cei curajoși, care ar putea să dea o palmă, când merită, celor vinovați.”

Europa Liberă: Dumneavoastră și colegii dvs. De la CRJM v-ați făcut un fel de meserie din a analiza cum funcționează justiția, cum se comportă magistrații. Recent ați publicat un studiu despre promovarea în funcții a judecătorilor. Ați analizat anul 2014, deci tocmai perioada de după reforma acestui sistem de promovare a magistraților. Concluziile nu sunt deloc îmbucurătoare. Întrebarea mea este, totuși: vedeți vreo legătură între felul cum ajung în funcții judecătorii și cum judecă ei în ultimă instanță?

Vladislav Gribincea: „Bineînțeles. Promovarea unor persoane cu verticalitate pronunțată în sistem, cu regret, la moment nu are loc, iar fărâș judecători cu verticalitate de fier este destul de greu să ai justiție echitabilă într-o țară de genul nostru.”

Europa Liberă: Dar când s-a reformat sistemul acesta de promovare, tocmai asta s-a spus: că îl reformăm ca să-l facem să funcționeze bine.

Vladislav Gribincea: „În urma analizei promovărilor din ultimul an, impresia noastră a fost că

Consiliul Superior al Magistraturii promovează persoane în funcții doar deoarece dorește asta, chiar dacă activitatea anterioară, chiar dacă reputația unui judecător sau performanțele personale dictează o altă soluție.”

Europa Liberă: De ce ați ajuns la concluzia asta?

Vladislav Gribincea: „Deoarece avem un Colegiu de selecție, care are criterii destul de detaliate de evaluare a candidaților în vederea numirii sau promovării. Candidații cu cel mai înalt punctaj deseori nu iau funcțiile cele mai bune în sistem, iar candidații cu punctaj slab sau chiar cel mai slab sunt promovați. Și bineînțeles că o astfel de situație generează foarte multe întrebări și neîncredere în Consiliul Superior al Magistraturii.”

This entry was posted on Monday, February 9th, 2015 at 6:38 pm and is filed under [Mass-media despre noi](#)

You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.